

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Studijní obor: **Anglická a americká literatura (jednooborové navazující studium)**

Název práce: **Příroda v románech Cormaca McCarthyho**

Autorka práce: **Bc. Kateřina Kovářová**

Vedoucí diplomové práce: **PhDr. Ladislav Nagy, Ph.D.**

Oponentka diplomové práce: **PhDr. Mariana Machová, Ph.D.**

Stručná charakteristika práce

Diplomová práce Kateřiny Kovářové se zabývá rolí přírody (či v širším smyslu prostředí) v díle předního současného amerického romanopisce Cormaca McCarthyho. Teoretickou oporu nachází v ekokritice, jejíž hlavní principy jsou představeny v úvodní části. Jádrem práce je analýza prostředí v jednotlivých McCarthyho románech – ty jsou rozděleny do tří skupin (Jih, Jihozápad a postapokalyptická krajina), které zároveň umožňují řadit romány chronologicky. V kapitolách věnovaných jednotlivým „biotopům“ doplněným o „živly“ autorka jednak ukazuje zásadní význam prostředí v McCarthyho románech, jednak (v souladu s ekokritickými tezemi nastíněnými v úvodu) zdůrazňuje biocentrické vidění, které považuje za příznačné pro McCarthyho, oproti tradičnímu pohledu antropocentrickému.

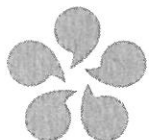
Celkové zhodnocení

Jedná se o zdařilou práci, která jednoznačně splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Mezi jiným je třeba ocenit volbu tématu – role přírody (či možná lépe krajiny) je jistě pro McCarthyho tvorbu zásadní – a jeho soustředěné a důkladné zpracování. Práce je přehledně a logicky strukturována, argumentace je jasná a přesvědčivá, dobře doložená jak analýzami literárních textů, tak odkazy na relevantní sekundární zdroje. Díky tomu, že autorka pracuje s celkem McCarthyho románového díla (což je samo o sobě impozantní), je schopna nejen popsat určité aspekty jednotlivých románů, ale vidět je v souvislostech a nahlížet určité přetrvávající tendence (např. kontrast mezi časem lidským a časem přírody) a také vývoj v jeho tvorbě (stoupající důraz na ekologický apel). Celkově práce nabízí svěží a poučený pohled na dílo jednoho z nejvýraznějších amerických prozaiků posledních desetiletí a zároveň otevírá prostor pro další zkoumání.

Následující poznámky jsou míněny především jako podněty k diskuzi u obhajoby a k dalším úvahám na dané téma:

Sama autorka v úvodu píše, že ekokritická východiska nechce aplikovat mechanicky, ale použít je spíše jako jakési vodítko (což skutečně činí). Nabízí se otázka, do jaké míry je ekokritický rámec celé analýzy nezbytný – není ekokritika spíše jen módní nálepkou, než univerzálně použitelnou literárněkritickou metodou, a nevyvstaly by hlavní závěry práce z četby textů i bez ekokritického kontextu?

Části práce věnované románům situovaným na Jih a na Jihozápad uvádějí dosti podrobné „encyklopedické“ charakteristiky daných regionů s řadou historicko-kulturních podrobností, ovšem nezdá se, že by byly příliš relevantní pro následné vlastní čtení

jednotlivých románů do nich situovaných (ostatně na informace v nich obsažené autorka v interpretačních pasážích odkazuje jen omezeně). Možná by naopak bylo na místě věnovat větší pozornost některým kontextům, které jsou jen letmo naznačeny v úvodu a ve vlastní interpretaci už se s nimi nepracuje – jde např. tradiční topos pomezí v americké literatuře, prostor setkávání a střetání civilizace a přírody, či celá bohatá literární tradice děl vycházejících z transcendentalismu a tematizujících přírodu jako přesahující člověka. McCarthy s těmito kontexty, které jsou pro americkou literaturu klíčové (a staly se do velké míry nereflektovanou součástí americké kultury), samozřejmě vědomě pracuje a mnohé tradiční linie radikálně reviduje. Jakkoli tato problematika není tématem práce, zdá se mi, že se jí mělo dostat většího prostoru než letmých neurčitých zmínek.

Autorka v souvislosti s McCarthyho romány používá jak pojem „příroda“, tak „krajina“ (často oba společně), v úvodu však vymezuje jen pojem příroda. Zajímalo by mě, jak chápe rozdíl mezi oběma koncepty a zda mají v McCarthyho díle stejnou roli a platnost.

Dalším pojmem, který by zasloužil bližší vysvětlení, je přírodovědný (ekologický) termín „biotop“, jež autorka používá k označení jednotlivých krajin, o nichž pojednává: nabízí se otázka, zda je nutné pracovat s takto výrazně neliterárním pojmem (který navíc není zcela přesný – „biotop“ implikuje provázané soužití živočišného a rostlinného společenstva, což je aspekt, který u McCarthyho nehraje výraznou roli), když by bylo možné stejně dobře mluvit o „prostředí“ či „prostoru“ (v některých případech by stál za úvahu i termín „topos“). Tento problém asi souvisí s výše položenou obecnější otázkou praktické aplikace ekokritiky (je účelné zavádět nezvyklé pojmy a „metody“, když tradiční postupy mohou posloužit stejně dobře a dospět ke stejným výsledkům?).

Práci **doporučuji** k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: **výborně**

1. 6. 2016

Datum

Podpis